

Godkjent 9.6.2021

Kvalitetsmelding 2020

For barnehagene i Melhus

MELHUS
KOMMUNE

Forord

Barnehage er en stor del av barns hverdag de første 5-6 årene i livet. I Melhus går rundt 950 barn i barnehage, fordelt på 11 kommunale barnehager, 3 ordinære private barnehager og 3 private familiebarnehager.

Kvalitetsmeldingen er en oversikt over kvaliteten i barnehagene i Melhus, der kommunen som eier kan bruke dette dokumentet som et grunnlag for prioriteringer i økonomi- og handlingsplanen og som kunnskapsgrunnlag for barnehagen, rådmannen og politisk nivå. Kvalitetsmeldingen skal revideres hvert år.

Denne kvalitetsmeldingen er skrevet av barnehagefaglig rådgiver i samarbeid med styrerne i våre 14 barnehager, både kommunale og private barnehager. Derfor omhandler kvalitetsmeldingen hele barnehagesektoren uavhengig av eierforhold. Melhus kommune har tradisjon for tett faglig samarbeid mellom kommunale og private barnehager.

Barnehagekvalitet

Gjennom barnehageloven, rammeplanen og kommunale og lokale planer gis rammer for hva et godt barnehagetilbud skal være.

Barnehagekvalitet er de strukturelle og prosessuelle faktorer som hver for seg eller til sammen gjør at barna i barnehagen får et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

(Gotvassli,2019)

Søbstad (2002) har i sin beskrivelse av barnehagekvalitet med viktige aktører.

” Med barnehagekvalitet menes barnas, foreldrenes, og de ansattes oppfatninger av og erfaringer med barnehagen og i hvilken grad barnehagen oppfyller faglige og samfunnsmessige kriterier på hva en god barnehage»

I barnehageloven § 1 finner vi formålsparagrafen. Den innleder med at «barnehagen skal i samarbeid med og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling».

Rammeplanen for barnehagen understreker at barnehagens arbeid skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Vurderingene skal bygge på diskusjoner og refleksjoner i hele personalgruppa basert på pedagogisk dokumentasjon.

Målet er å utvikle kvaliteten i barnehagens mål, innhold og oppgaver som er definert i nevnte lover og planer.

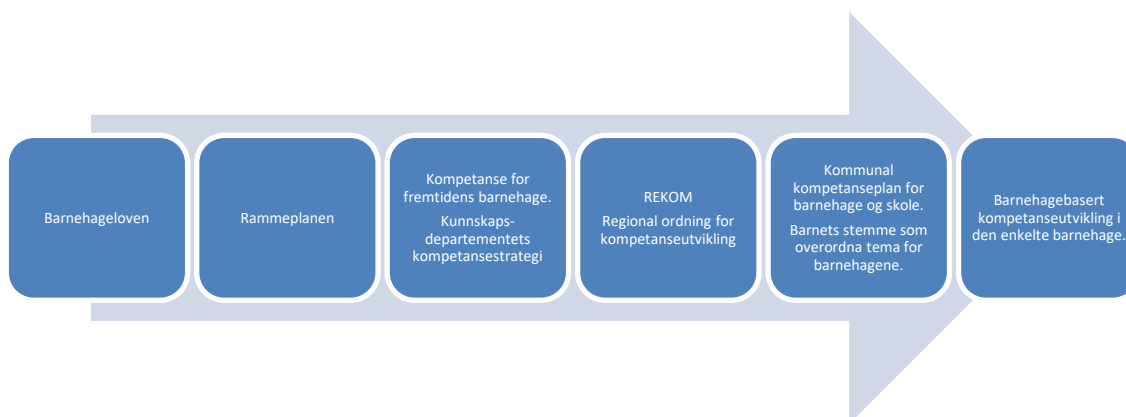
Ulike former for kvalitet

Vi deler kvalitetsbegrepet inn i struktur, prosess og resultat kvalitet.

Strukturkvalitet	Prosesskvalitet	Resultatkvalitet
<p>For eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personaltetthet • Kompetanse • Inne- og uteareal • Gruppestørrelse • Organisering 	<p>For eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lyttende og omsorgsfullt samspill mellom voksne og barn • Godt samarbeid mellom hjem og barnehage 	<p>For eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barns trivsel • Barns språklige, kognitive og sosiale utvikling

Mål for kvalitetsarbeidet

Barns trivsel, utvikling og danning er målet for alt kvalitetsarbeid i barnehagesektoren. Dette målet er uttrykt i barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Sektormålene har også betydning for prioriteringer og mål for kvalitetsarbeidet i barnehagene. Disse målene er politisk bestemt og er beskrevet i «*Kompetanse for fremtidens barnehage, revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022*»

- Barnehagen som pedagogisk virksomhet
- Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning
- Språk og kommunikasjon
- Barnehagens verdigrunnlag

Sektormålene, lov og rammeplan gir rammene for hva som er kvalitet i barnehagen. Kvalitetsarbeid handler om å oppfylle disse målene.

I Melhus nås kvalitetsmålene ved kompetanseheving:

- Videreutdanning for assistenter. Fagarbeiderutdanning
- Videreutdanning for barnehagelærere
- Videreutdanning for styrere. Styrere med styrerutdanning og mastergrad
- Kurs og veiledning fra Statsforvalteren for barnehagemyndigheten
- Barnehagebasert kompetanseutvikling for alle ansatte. Rekom

Kvalitetsutvikling

Utviklings- og forskningsprosjektet «Trygg før 3», sammen med May Britt Drugli og Anne Synnøve Brenne fra NTNU ble avsluttet høsten 2020. Prosjektet hadde fokus på de yngste barna i barnehagen og de voksnes relasjons-kompetanse. Flere barnehager ønsker å videreføre denne kompetansen og videreutvikle denne arbeidsformen.

Implementeringen av ny rammeplan foregår i den enkelte barnehage, og med jevnlig oppdateringer i styrernetverket. Den nye rammeplanen beskriver barnehagen som en lærende organisasjon som skaper kompetente voksne. Voksne med fokus på språk, lek, danning, spennende utfordringer og gode opplevelser.

Barnehagene i Melhus er en del av Rekom (regional kompetanseutvikling) i

Gauldalsregionen. Dette nettverket, som består av seks kommuner, får en viktig rolle i arbeidet med kompetanseplanen. "En god barnehage krever kompetente ledere og faglig reflekterte voksne.» De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. Et kompetent personale vil kunne se, anerkjenne og følge opp barna i deres utvikling. Å investere i de ansattes kompetanse er derfor å investere i barna.» Strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022. Denne statlige strategien skal legge grunnlaget for en systematisk satsing på kompetanse og rekruttering i barnehagesektoren i tidsrommet 2018-2022. Strategien legges til grunn for Gauldalsregionens utarbeiding av konkrete planer for felles kompetanseutviklingstiltak.

Felles oppvekstfokus i Melhus

Samarbeid mellom barnehagene og skolene etter et Erasmus-prosjekt 2019 resulterte i felles tanker for Oppvekst i Melhus: Barnets stemme, Eleven som subjekt.

Våren 2020 fikk vi godkjent ny søknad med arbeidstittel: Barnets stemme. Relasjonsledelse i barnehagen i Melhus. Mål for arbeidet er å samarbeide med barnehager i andre land om fag og utvikling, blant annet ved jobbskygging og dialog og refleksjon med barnehagefeltet. Planen tenkes gjennomført høsten 2022.

Tilsyn etter lov om barnehager

Tilsyn gjennomføres etter plan vedtatt i komite for Oppvekst og kultur 29. mai 2019. Planen er endret etter Departementet og fylkesmannen uttalte ønske om endring i måten å føre tilsyn på. I stedet for stedlige tilsyn med fokus på kontroll foreslås nå dialog, risikovurderinger og veiledning som mer hensiktsmessig. Det nye tilsynet, kalt Dialogbasert barnehagevurdering, ble gjennomført i 3 barnehager i 2020.

Barnehagefaglig kompetanse på kommunenivå

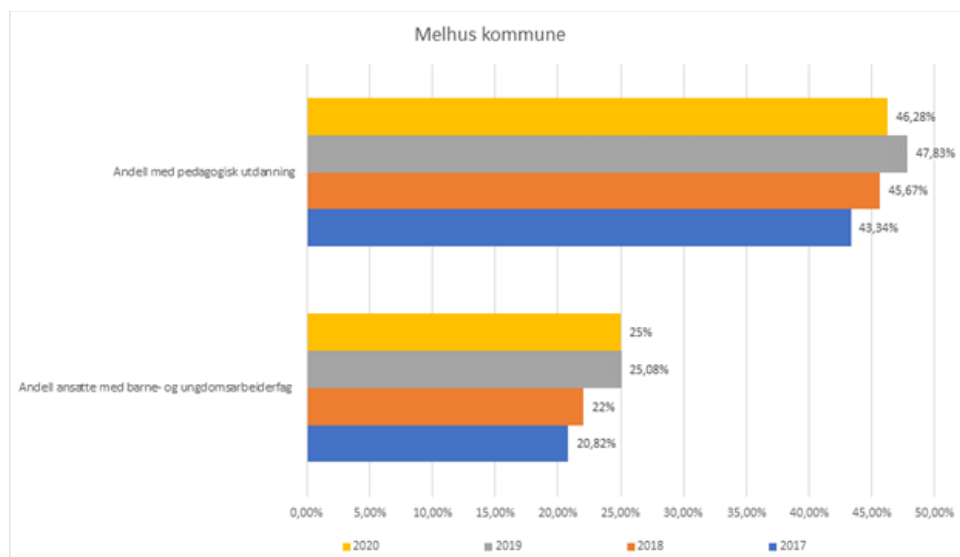
Melhus kommune har barnehagefaglig kompetanse på kommunenivå i form av en barnehagefaglig rådgiver ansatt i rådmannens stab. Dette er med på å sikre at barnehagene drives etter gjeldende lovverk, og hjelper barnehagene å følge med på lovendringer og

føringer. Andre oppgaver av betydning for kvaliteten er å lede styrernettverk, som er et fast fagmøte for ledere i kommunale og private barnehager, og å sikre samarbeid mellom barnehagene og mellom kommunale og private barnehager. Det å legge til rette for at alle barnehager arbeider for å være lærende organisasjoner og er en pådriver, sikrer kvalitet i barnehagene.

Barnehagens ansatte

Den viktigste ressursen i barnehagen er de ansatte som arbeider der, og personalets kompetanse er den viktigste kvalitetsfaktoren i barnehagen. Barnet er prisgitt de ansatte det møter i hverdagen sin. Voksne som forstår, har kunnskap og omsorg. Voksne som leker, ler, men også ser det triste og alvorlige. Gode relasjoner og samhandling mellom ansatte og barn, og barn imellom, er avgjørende for barns trivsel og utvikling.

Her er en oversikt over kompetanse og utdanning hos ansatte i barnehagene i Melhus.

Personalets ansvar og oppgaver

Her kommer lenker til dokumenter som beskriver personalets ansvar og oppgaver.

[Stillingsbeskrivelser i barnehagene i Melhus](#)

[Rammeplanen for barnehagen](#)

Familiebarnehager

Vi har 3 private familiebarnehager i Melhus. Familiebarnehagene har helt andre krav til areal og bemanning enn ordinære barnehager, så det er vurdert at den beste sammenligningen blir mellom ordinære kommunale og ordinære private barnehager.

Medarbeidertilfredshet

I KS sin medarbeiderundersøkelse 10-FAKTOR svarer medarbeidere og ledere ved å ta stilling til i alt 35 påstander, det vil si 3-5 påstander per faktor.

Her er resultatet fra medarbeiderundersøkelsen gjennomført i 2020:

FAKTOR	Barnehager	Melhus	Snitt tjeneste Norge
1. Indre motivasjon	4.5	4.4	4.5
2. Mestringstro	4.4	4.4	4.3
3. Autonomi	4.4	4.4	4.3
4. Bruk av kompetanse	4.4	4.3	4.4
5. Mestringsorientert ledelse	4.4	4.1	4.2
6. Rolleklarhet	4.4	4.3	4.5
7. Relevant kompetanseutvikling	3.9	3.7	3.8
8. Flexibilitetsvilje	4.5	4.5	4.5
9. Mestringsklima	4.5	4.2	4.3
10. Prososial motivasjon	4.7	4.7	4.7

Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres hvert andre år i barnehagene. Av tallene for 2020 ser vi at ansatte i kommunale barnehager i Melhus ligger over landsgjennomsnittet for alle barnehager i landet på alle områder unntatt faktoren rolleklarhet. Her ligger vi imidlertid over resten av Melhus kommune.

Reduksjon i sykefravær

Sykefraværet koster samfunnet og kommunene mye. Sykefraværet gjør det utfordrende å holde en høy kvalitet og ivareta et godt arbeidsmiljø i den tjenesten vi skal levere. Dette kan påvirke kommunens omdømme som arbeidsgiver og tjenesteyter.

Vi har hatt en reduksjon i sykefraværet i barnehagene fra 10,4% for 2019 til 9,7% i 2020. Det er til dels store variasjoner i sykefraværet i barnehagene. I samarbeid med NAV gjennomføres det jevnlig ledermøter for styrere i de kommunale barnehagene, som et av flere tiltak på forebygging og oppfølging av sykefravær. I disse møtene er det gjennomført kompetanseheving i dialogmøter. Det er utarbeidet nærværplaner ved alle virksomheter. Virksomhetene rapporterer sykefravær pr tertial i BMS. I rapporteringen inngår vurderinger av årsaker, og tiltak for forebygging og reduksjon av sykefraværet. Det er ingen klare indikasjoner i rapporteringen som tilsier at noen større del av fraværene er arbeidsplass- eller arbeidsmiljørelatert.

For ny IA-periode 2019-2022 er det inngått lokal samarbeidsavtale mellom Melhus kommune, NAV arbeidslivssenter i Sør-Trøndelag og arbeidstakerorganisasjonene.

Barn og foreldre

Brukermedvirkning

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. (Barnehageloven § 1).

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et

godt barnehagemiljø. "Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ." "Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget." (Barnehageloven § 4).

Barnehagene i Melhus gjennomførte Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse hvert andre år.

Siste undersøkelse ble gjennomført i 2019. her viste foreldrene stor tilfredshet, med høy score. Ny foreldreundersøkelse gjennomføres i 2021.

Minoritetsspråklige barn

Minoritetsspråklige barn defineres som; "Barnet og barnets foresatte har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk". Kommunen har ei ressursgruppe for minoritetsspråklige barn. Gruppen består av en person fra flyktningetjenesten og 4 styrere. Samarbeidet i gruppa har hatt fokus på bosetting og barnehageplasser det siste året. Det har vært satt av plasser i enkelte barnehager i Nedre Melhus for å kunne ta inn barn som kommer gjennom året. Det er likevel en utfordring da vi ikke vet hvor familiene skal bosettes.

Barnehagene i Nedre Melhus er de barnehagene som tar imot flest flyktningsbarn. Mye av dette handler om bosetting og at disse barnehagene har opparbeidet seg god kompetanse gjennom flere år med minoritetsspråklige barn og familier. Vi ser også at det er behov for å ha noen beredskapsplasser i barnehagene, da det kommer familier hele året. Jamfør vedtektene for kommunale barnehager skal barn av innvandrere som skal delta i introduksjonsprogram, tilbys barnehageplass snarest og innen 3 måneder. Beredskapsplasser dekkes økonomisk av kommunens integreringstilskudd.

Personalet har et ansvar for at minoritetsspråklige barn får erfaringer som bygger opp deres begrepsforståelse og ordforråd i norsk. Bruk av tospråklig assistent er av stor betydning, spesielt det første året etter oppstart i barnehagen. Dette er en god støtte i kommunikasjonen med foreldre og i oppfølgingen av det enkelte barn i alle hverdagssituasjoner.

I barnehagen er språkarbeidet i fokus gjennom hele dagen. Arbeid med abstrakte ord, forstå følelser, visualisering med bruk av bilder og kroppsspråk er spesielt viktig for minoritetsspråklige barn, men skal samtidig være en del av det allmenn-pedagogiske tilbudet til alle barn.

Spesialpedagogisk hjelp

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det. Dette gjelder uavhengig av om de går i barnehage eller ikke. Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring av for eksempel språklige og sosiale ferdigheter. Spesialpedagogisk hjelp kan gis til barnet individuelt eller i gruppe. Hjelpen skal omfatte tilbud om foreldreveiledning. (Barnehageloven § 31).

År	2020	2019	2018	2017	2016
Antall barn med vedtak	48	42	45	45	41

Vi ser en økning i vedtak om spesialpedagogisk hjelp § 35.

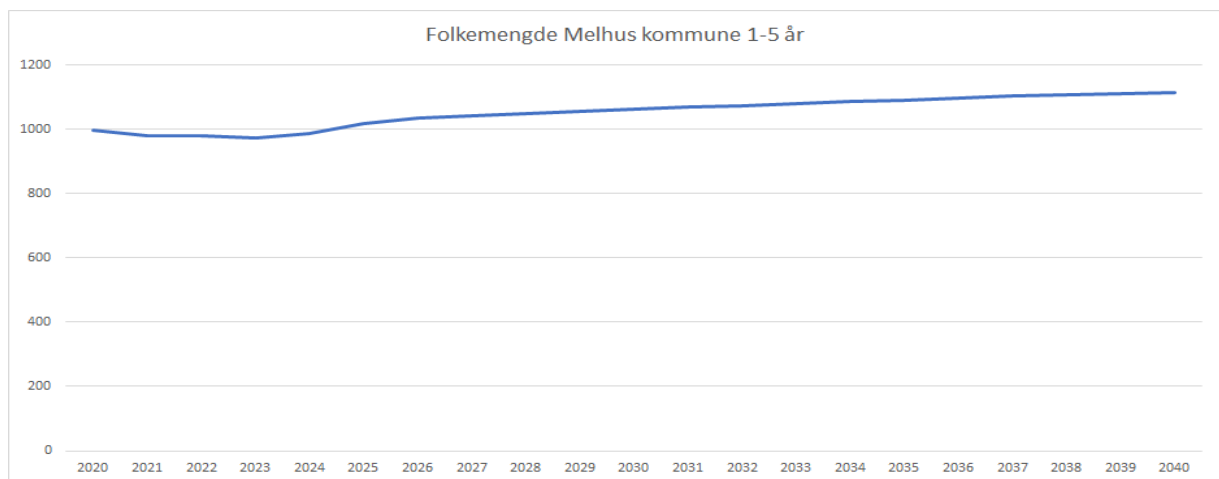
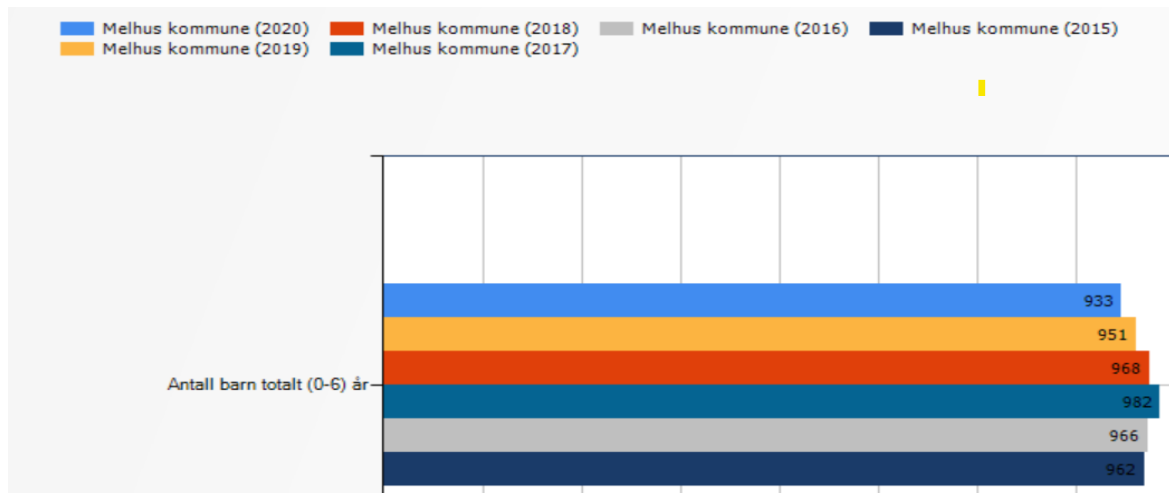
I tillegg ser vi en stor økning i vedtak om tilrettelegging av barnehage tilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne. § 37

Opptak og kapasitet

Melhus kommune har ett hovedopptak i året og tar inn barn gjennom supplerende opptak når det blir ledige plasser. Alle barn med rett på plass fikk plass ved hovedopptaket i 2020. I 2020 hadde vi 933 barn i barnehagene i Melhus pr 15.12.2020

Kapasitet og prognoser

Her er en oversikt over antall barn i barnehage de siste årene. Vi ser her en nedgang i tallene.

I løpet av 2021 vil det være en oppgave å se på prognoser og kapasitet for årene framover.

Vi ser at i 2017 var barnetallet på topp med 982 barn. Dette året ble grupper og avdelinger utnyttet maksimalt, og ved oppvekstsentrene ble tidvis skoleareal benyttet. Dette for å møte det økende behovet. Barnehagene i Melhus rapporterte 933 barn pr 15. Desember 2020. Det vil si at Melhus arealmessig har kapasitet til flere barn enn det vi tilbyr i dag. I tillegg har ny barnehage på Eid og Brekkåsen Idrettsbarnehage areal og kapasitet til langt flere barn.

Tiltak

Denne kvalitetsmeldingen inneholder ikke en egen tiltaksdel, men tiltak fra denne kan legges inn i planer som allerede finnes i dag, som økonomi- og handlingsplanen, kompetanseplan, rekrutteringsplan osv.

Det har kommet endringer i barnehageloven som gjelder fra 01.01.2021

Dette vil være områder barnehagene må fokusere på framover.

- Psykososialt barnehagemiljø
- Internkontroll i egen barnehage
- Likebehandling av kommunale og private barnehager
- Skille myndighetsrollen og eierrollen
- Økonomisk tilsyn med private barnehager

Utfordringer

I tillegg til arbeid med endringene i barnehageloven, bør følgende saker arbeides med:

Måltid i barnehagene

Åpningstid

Prognoser og kapasitet